

พ.ร.บ. ป่าไม้ ไม้แปรรูป

ถ่านเป็นวัตถุธาตุที่ได้จากการเอาไม้ไปเผาหรืออบ ไม่มีสภาพเป็นไม้ จึงไม่เป็นไม้แปรรูปตามความหมายของพระราชบัญญัติป่าไม้.

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๗๙๘/๒๕๑๑

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๘ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๑

ความอาญา

พนักงานอัยการจังหวัดสกลนคร

โจทก์

ระหว่าง

นายเสาร์ เทพเสนา

จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ ฯลฯ

จำเลยฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ลงวันที่ ๓๐ เดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘

คดีนี้โจทก์ฟ้องและจำเลยให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เวลาใกล้รุ่งวัน จำเลยได้บังอาจมีไม้ท่อนหรือไม้เต้า ซึ่งแปรรูปด้วยการเผาหรืออบเป็นถ่านแล้ว ๑๖ กระสอบรวม ปริมาตร ๒.๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีใช้ถ่านตามธรรมชาติไว้ในความครอบครอง ภายในเขตควบคุมการแปรรูป ไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต และจำเลยได้ทราบประกาศสำนักพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้ท่อนหรือไม้เต้าเป็นไม้หวงห้าม และประกาศกำหนดให้ทุกจังหวัด เป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ของทางราชการแล้ว เหตุเกิดที่ตำบลขมิ้น อำเภอมือเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘, ๗๓ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๔ ข้อ ๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔ ให้ปรับจำเลย ๒๐๐ บาท จำเลยรับสารภาพโดยคดี ปราณิลโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๘ คงเหลือปรับ ๑๐๐ บาท ของกลางริบ บังคับค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๔, ๓๐

จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายว่า ถ่านมิใช่ “ไม้แปรรูป” เพราะไม่มีสภาพเป็นไม้ ไม้ที่ถูกเผาจนเป็นถ่านหรือเผ่าจะเรียกว่าไม้ไหม้ และถ่านยังอยู่ในความหมายของคำว่า เป็นเครื่องใช้ในลักษณะที่จำเป็นต้องใช้เป็นเชื้อเพลิงหุงต้ม อยู่ในข้อยกเว้นของคำว่า “ไม้แปรรูป” จำเลยไม่ควรมีความผิดคดีนี้

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

ศาลฎีกาตรวจสอบจำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ก็มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยว่า ที่จำเลยมีถ่าน
ที่เผาหรืออบจากไม้ท่อนหรือแควอันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไว้ในความครอบครองนั้น จะถือว่าเป็นการมิได้
แปรรูปไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นความผิดถึงโจทก์ฟ้องหรือไม่

ได้พิเคราะห์บทกฎหมายในเรื่องนี้แล้ว พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๕ (๒) บัญญัติว่า
“ไม้” หมายความว่า ไม้สักหรือไม้อื่นทุกชนิดที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา รวมตลอดถึงไม้ไผ่
ทุกชนิด ปาล์ม หวาย ตลอดจน ราก ปุ่ม ตอ เศษ ปลาย และกิ่งของสิ่งนั้น ๆ ไม่ว่าจะได้ถูกตัด ทอน เลื่อย
ผ่า ถาก ขุด หรือกระทำโดยประการอื่นใด

พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“แปรรูป” หมายความว่า การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ไม้ ดังนี้คือ

ก. เลื่อย ผ่า ถาก ขุด หรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไม้ ให้เปลี่ยนรูปหรือขนาดไป
จากเดิม นอกจากการลอกเปลือก หรือคั่นแบ่งอันจำเป็นแก่การชักลาก

ข. เผา อบ บด หรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไม้ให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม เพื่อดึงเอา
วัตถุธาตุ หรือผลพลอยได้จากมันนั้น

และพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔ บัญญัติเกี่ยวกับ “ไม้แปรรูป”
ไว้ว่า

“ไม้แปรรูป” หมายความว่า ไม้ที่ได้แปรรูปแล้ว แต่ไม่รวมถึงไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้าง
หรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ทั้งนี้ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้น

ไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรือเป็นเครื่องใช้มาแล้ว และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่า
ได้เคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี มิให้ถือว่าเป็นไม้แปรรูป

ศาลฎีกาเห็นว่า ถ้าจะพิจารณาแต่เพียงผิวเผิน ๆ ว่า “ไม้แปรรูป” หมายความว่า ไม้ที่ได้แปรรูปแล้ว
คำว่า “แปรรูป” หมายความว่า รวมถึงการ “เผา” หรืออบด้วยไม้ที่ถูก “เผา” หรืออบก็คือ ไม้ที่ได้ “แปรรูป”
แล้ว ฉะนั้น “ถ่าน” ซึ่งเป็นวัตถุธาตุที่ได้จากการเอาไม้ไป “เผา” หรืออบ (แปรรูป) ก็คือ ไม้ที่แปรรูปแล้ว
จึงน่าจะเข้าใจว่า “ถ่าน” ก็คือ “ไม้แปรรูป” แต่ถ้าได้พิเคราะห์บทวิเคราะห์ศัพท์ของคำว่า “ไม้แปรรูป”
ซึ่งได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ไม้แปรรูปน่าจะหมายความว่าเฉพาะ “ไม้” ที่ได้แปรรูปแล้ว คือหลังจากที่ได้
“แปรรูป” มาด้วยประการใด ๆ แล้วก็มีสภาพเป็นไม้อยู่ตามธรรมชาติ จึงได้เรียกว่าไม้แปรรูป ดังจะ
เห็นได้ต่อไปว่า ไม้แปรรูปนี้กฎหมายบัญญัติต่อไปว่า ไม่ให้รวมถึงไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรือ
เครื่องใช้ ซึ่งเป็นการยืนยันว่า ไม้แปรรูปจะต้องเป็นไม้โดยธรรมชาติ ซึ่งอาจนำไปใช้เป็นสิ่งปลูกสร้างหรือ
เครื่องใช้ได้ การที่กฎหมายบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังว่า การ “แปรรูป” ให้หมายความว่ารวมถึงการ “เผา”
หรืออบด้วย ก็เพื่อมุ่งประสงค์จะควบคุมการเอาไม้หวงห้ามไปเผาหรืออบเป็นถ่านโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็น
ความผิดฐานทำการ “แปรรูป” ไม้เท่านั้น ไม่ประสงค์จะควบคุมการมีถ่านไว้ในความครอบครองด้วย ศาลฎีกา
โดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ถ่านเป็นวัตถุธาตุที่ได้จากการเอาไม้ไปเผาหรืออบ ไม่มีสภาพเป็นไม้ จึงไม่เป็น
ไม้แปรรูปตามความหมายของพระราชบัญญัติป่าไม้ จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานมีไม้แปรรูปไว้ในความครอบครอง
ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำเลยมา ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยฎีกาจำเลยฟังขึ้น

พิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ยกฟ้องโจทก์ของกลางคืนจำเลยไป.